

INSTITUT INTERUNIVERSITARI DE FILOLOGIA VALENCIANA

VNIVERSITAT
D VALÈNCIA

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

**Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context
valencià**

Guia docent de l'assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

Professor: Antoni Mas i Miralles (Universitat d'Alacant)

Curs: 2009-2010

1. Dades inicials d'identificació

Nom de l'assignatura:	Sociolingüística aplicada a l'ensenyament
Caràcter:	Assignatura obligatòria d'especialitat
Màster:	Màster en Assessorament Lingüístic i Cultura Literària: aplicacions al context valencià
Bloc troncal (primer any) o mòdul d'especialització (segon any):	Mòdul d'especialització Assessorament Lingüístic i Cultura Literària en l'Ensenyament Secundari
Institució:	Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana
Professor responsable i institució:	Antoni Mas i Miralles Departament de Filologia Catalana Facultat de Filosofia i Lletres Universitat d'Alacant Ap. 99, 03080, Alacant Tel. 965 90 34 10 antoni.mas@ua.es

2. Introducció a l'assignatura

Nom de l'assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament
Caràcter: Assignatura obligatòria d'especialitat
Bloc: Mòdul d'especialització Assessorament Lingüístic i Cultura Literària en l'Ensenyament Secundari
Professor responsable: Antoni Mas i Miralles

Sociolingüística aplicada a l'ensenyament és una assignatura troncal dins del mòdul d'especialització d'Assessorament Lingüístic i Cultura Literària en l'Ensenyament Secundari. En aquest sentit, l'objectiu d'aquesta assignatura serà oferir a l'alumnat tot el suport teòric que avui disposa la sociolingüística per entendre els fonaments epistemològics en relació amb l'ensenyament de les llengües, els dissenys curriculars per afrontar una situació de conflicte lingüístic i el paper que pot protagonitzar l'ensenyament com a element clau en el procés de normalització lingüística. Des d'una altra perspectiva, podem afirmar que aquesta assignatura ens posarà en relleu els elements concomitants entre la llengua, l'ensenyament i la societat. D'altra banda, l'anàlisi del context sociolingüístic ens permetrà conèixer les condicions socials en què es desenvolupa tot el procés de l'aprenentatge de les llengües, en particular, i de tot l'ensenyament secundari, en general.

3. Volum de treball

Assignatura: 3 crèdits

Assistència a classes teòriques	14
Assistència a classes pràctiques	10
Preparació classes teòriques	10
Preparació classes pràctiques	8
Preparació treballs classes teòriques	12
Preparació treballs classes pràctiques	13
Realització d'exàmens	0
Preparació d'exàmens	0
Assistència a tutories	6
Assistència a seminaris i activitats	2
TOTAL VOLUM DE TREBALL	75

4. Objectius generals

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

Els objectius d'aquesta assignatura

- Analitzar el concepte de llengua que ofereix el marc teòric de la sociolingüística enfront del concepte ofert per la lingüística tradicional.
- Introducció als conceptes bàsics de la macrosociolingüística aplicats a la realitat catalana en general i la valenciana en particular.
- Conèixer els avantatges psicolingüístics en què es basa l'educació bilingüe.
- Conèixer les conseqüències que en l'estructura lingüística produeix una situació de contacte lingüístic.
- Conèixer el paper que exerceix l'escola en l'establiment d'un estàndard i la normalització lingüística.

5. Continguts

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

Els continguts d'aquesta assignatura són:

- Les teories de MAK Halliday, de la filosofia del llenguatge de Herder i Humboldt i dels antropòlegs Sapir i Whorf per a entendre el concepte de llengua des d'una perspectiva sociolingüística.
- La Sociolingüística com a branca de la lingüística i com a disciplina complementària per a l'ensenyament de les llengües.
- Els conceptes bàsics de la sociologia del llenguatge.
- La diversitat lingüística del món i el seu aprofitament en l'ensenyament.
- Els models d'educació bilingüe que s'apliquen en l'ensenyament.
- Els fenòmens que sobre l'estructura lingüística ocasiona el contacte lingüístic.
- Els fonaments psicolingüístics en què es basa l'educació multilingüe.

- Les estratègies dels programes d'educació bilingüe per a assolir la normalització lingüística

6. Destreses

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

- Identificar els marcs teòrics que proporciona la Sociolingüística per a la didàctica actual.
- Comprendre els elements de la sociologia del llenguatge en la realitat sociolingüística valenciana.
- Valorar l'eficàcia dels models d'educació bilingüe d'acord amb el context sociolingüístic de cada lloc.
- Valorar els fonaments psicolingüístics que intervenen en l'educació multilingüe.

7. Actituds i habilitats socials

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

- Crear grups d'opinió entre l'alumnat per poder analitzar els diferents contextos sociolingüístics que apareixen al País Valencià.
- Desenvolupar habilitats personals per analitzar elements pedagògics amb base sociolingüística
- Dissenyar models d'educació bilingüe que fomenten l'educació en la diversitat lingüística
- Incidir en la desaparició de prejudicis lingüístics i en l'establiment de noves normes d'ús sociolingüístiques.

8. Temari

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

	Tema	Hores presencials
1.	<ul style="list-style-type: none">- El concepte de llengua segons la Sociolingüística<ul style="list-style-type: none">1.1 Les teories de MAK Halliday1.2 Les teories de Herder, Humboldt1.3 Les teories de Sapir i Whorf	3
2.	<ul style="list-style-type: none">- La Sociolingüística: conceptes bàsics<ul style="list-style-type: none">2.1 Definició de Sociolingüística2.2 La diversitat lingüística2.3 El bilingüisme i la diglòssia2.4 El conflicte lingüístic2.5 La planificació lingüística: la normalització i la substitució	5

	2.6 L'ecolingüística	
3	<p>- La Sociolingüística aplicada a l'ensenyament</p> <p>3.1 La tipologia dels models d'educació bilingüe</p> <p>3.2 Els fonaments psicolingüístics: tipus de bilingüisme, la hipòtesi dels llindars i la competència subjacent comuna.</p> <p>3.3 Els efectes lingüístics: les interferències, els manlleus i el canvi de codi.</p> <p>3.4 Les conseqüències sociolingüístiques: l'ensenyament, l'estàndard i la normalització lingüística</p>	4

9. Bibliografia i altres recursos

a) Bibliografia bàsica

BOIX, E. i F.X. Vila (1998): *Sociolingüística de la llengua catalana*, Barcelona, Ariel.

CASSANY, Daniel & altres (1993): *Ensenyar llengua*, Barcelona, Ed. Graó.

PASQUAL GRANELL, Vicent (2006), *El tractament de les llengües en un model d'educació plurilingüe per al sistema educatiu valencià*, Suport, 15, Conselleria d'Educació, València. [es pot consultar a <http://www.ua.es/uem/>]

b) Bibliografia per a analitzar

SERRANO, S (1979), "Llengua i nació en la filosofia del llenguatge i l'etnolingüística", *Lingüística i qüestió nacional*, ed. 3 i 4, València, p. 19-40.

CASSANY, Daniel & altres (1993): "Sociolingüística", *Ensenyar llengua*, Barcelona, Ed. Graó, p. 451-474.

NETTLE, D. I S. Romaine (2004), "Futurs sostenibles", *Veus que s'apaguen. La mort de les llengües del món*, CCG Edicions, Girona, p. 251-273.

BALDAQUÍ, J.M. i TUDI TORRÓ (2004): "Anàlisi qualitativa de l'ensenyament bilingüe", *El valencià a Alacant (Observatori de la llengua, 2002-2003)*, Alacant, p. 233-245.

c) Bibliografia complementària

BALDAQUÍ, J.M. (2004): "Anàlisi qualitativa de l'ensenyament bilingüe", *El valencià a Alacant (Observatori de la llengua, 2002-2003)*, Alacant, p. 233-238

CONCA, Maria i altres (1976): *Escola i llengua al País Valencià*, València, Ed. 3i4.

JUNYENT, Carme (1999): *La diversitat lingüística. Didàctica i recorregut per les llengües del món*, Barcelona, Octaedro,

LÓPEZ DEL CASTILLO, Lluís (1988): *Quina llengua i quina escola*, Barcelona, Aliorna.

MARÍ, Isidor (1996): *Plurilingüisme europeu i llengua catalana*, València, Universitat de València.

MOLLÀ, Toni (2003): *Manual de sociolingüística*, Alzira, ed. Bromera.

MORENO, Francisco (1998). *Principios de sociolingüística y sociología del lenguaje*, Barcelona: Ariel.

- SIGUAN, Miquel (Coord.) (1983): *Lenguas y educación en el ámbito del Estado español*, Barcelona, Eds. de la Universitat de Barcelona.
- SERRA, J.M. i VILA, I. (1990), “Bases psicolingüístiques i pedagògiques de la immersió lingüística”, *Suport-1*, València, p. 25-34.
- SIGUAN, Miquel (coord.) (1993): *Enseñanza en dos lenguas*, Barcelona, ICE-Horsori.
- STUBBS, Michael (1982): *El llenguatge i l'escola (Cap a una anàlisi sociolingüística del llenguatge en l'educació)*, Barcelona, Rosa Sensat/Eds. 62.
- VIGOTSKY, Lev S. (1988): *Pensament i llenguatge*, Vic, EUMO Ed./Diputació de Barcelona.
- VILA, I. (1990): *Sociologia de l'educació*, Vic, Ed. EUMO.

10. Coneixements previs

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

- Coneixements bàsics de sociolingüística
- Habilitats de coneixement oral i escrit del català estàndard
- Coneixements generals sobre l'ensenyament de les llengües.
- Habilitats bàsiques en informàtica

11. Metodologia

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

Les 12 hores de classes teòriques les dedicarem a:

- a) l'exposició per part del professor dels continguts teòrics de l'assignatura
- b) discussió dels principals fonaments teòrics

Les 8 hores de classes pràctiques les dedicarem al comentari i discussió de la bibliografia recomanada i a la realització de supòsits sociolingüístics on l'alumnat haja de demostrar l'assoliment dels conceptes teòrics rebuts.

Les 10 hores de preparació de classes teòriques les dedicarem a la lectura de la bibliografia per a analitzar.

Les 8 hores de preparació de classes pràctiques les dedicarem a la recopilació de la informació teòrica i bibliogràfica que ens permeta realitzar els supòsits sociolingüístics plantejats en les classes pràctiques.

Les 12 hores de preparació de treballs de classes teòriques les dedicarem a la realització d'un treball compartit amb les assignatures del mateix bloc i que, a grans trets, constarà de quatre apartats (anàlisi sociolingüística, tractament d'alguna variable, programació i dissenys d'una unitat didàctica). Estan exempts d'aquest treball l'alumnat que assistesca a classe més del 80% de les sessions.

Les 17 hores de preparació de treballs classes pràctiques les dedicarem a l'elaboració dels treballs referits a la bibliografia per analitzar a partir dels diferents supòsits pràctics plantejats pel professor.

Les 6 hores d'assistència a tutories les dedicarem a 2 tutories col·lectives de 3 hores cadascuna. La primera a l'inici del curs a la presentació d'aquesta guia docent de l'assignatura, a la presentació dels continguts bàsics i, la segona, al final del curs, a repassar el grau de compliment d'aquesta guia i analitzar-ne les possibles alternatives.

Les 2 hores d'assistència a seminaris i activitats les dedicarem a l'assistència a diversos actes (cursos, conferències, presentacions, taules rodones, etc.)

12. Avaluació de l'aprenentatge

Assignatura: Sociolingüística aplicada a l'ensenyament

Aquest curs es pot realitzar en dues modalitats: presencial i virtual.

a) L'avaluació de l'alumnat que opte per la modalitat presencial serà la següent:

- El 50% valdrà la realització de pràctiques de classe, a més de l'assistència regular i la participació activa en més del 80% de les classes.
- L'altre 50% valdrà la presentació d'una unitat didàctica, activitat que serà comuna a tots els mòduls del bloc "Ensenyament de llengües i cultura literària en l'educació secundària". Aquest treball serà individual, de caràcter transversal i consistirà en el desenvolupament d'un supòsit didàctic entre els diferents temes proposats, en el qual s'apliquen els coneixements adquirits. Aquest treball, realitzat sota la direcció d'un tutor entre el professorat del bloc, serà requisit indispensable per a superar l'assignatura que imparteix el tutor o tutora.

b) L'avaluació de l'alumnat que opte per la modalitat virtual serà la següent:

- El 50% s'obindrà per una avaluació continuada i es basarà en la presentació puntual per mitjà del campus virtual de totes les activitats que encarregue el professor al llarg del curs a partir de la bibliografia per a analitzar, esmentada en l'apartat b) de les referències bibliogràfiques.
- L'altre 50% valdrà la presentació d'una unitat didàctica, activitat que serà comuna a tots els mòduls del bloc "Ensenyament de llengües i cultura literària en l'educació secundària". Aquest treball serà individual, de caràcter transversal i consistirà en el desenvolupament d'un supòsit didàctic entre els diferents temes proposats, en el qual s'apliquen els coneixements adquirits. Aquest treball, realitzat sota la direcció d'un tutor entre el professorat del bloc, serà requisit indispensable per a superar l'assignatura que imparteix el tutor o tutora.

Per a aprovar el curs cal haver assistit a les tutories desplaçades i haver superat almenys un 40% de la qualificació de cadascuna de les parts del mòdul (treball de bloc i pràctiques).